

Σύντομη επεξήγηση στην Κυριακή Προσευχή, το Πάτερ ημών

Πάτερ

Η Κυριακή προσευχή αρχίζει με αυτή την επίκλησι. Μας διδάσκει ο Κύριος να ονομάζουμε τον Θεό Πατέρα. Πατέρα, γιατί είναι ο δημιουργός και πλάστης μας. Ο χορηγός του είναι, της ζωής.

Ημών

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Κύριος μας διδάσκει να προσφωνούμε τον Θεό όχι μόνο Πατέρα, αλλά Πάτερ ημών. Πατέρα μας. Όχι Πατέρα μου. Έτσι μας αποτρέπει από μια εγωιστική σχέση με τον Θεό. Υπάρχει ο Θεός και εμείς, όχι ο Θεός και εγώ.

Ο εν τοις ουρανοίς

Ο Πανάγιος Θεός είναι Πατέρας μας, αλλά και ο μόνος εν τοις ουρανοίς Πατέρας. Διευκρινίζει ο άγιος Χρυσόστομος: Δεν περιορίζει δηλαδή τον Θεό στον ουρανό αλλά υψώνει από την γη τον προσευχόμενο και τον προσηλώνει στους ανώτερους χώρους και τις άνω κατοικίες. Την αγιότητα λοιπόν του Θεού Πατρός δηλώνει το “εν ουρανοίς” και όχι τον τόπο του πανταχού παρόντος Θεού

Αγιασθήτω το όνομά σου

Είναι το πρώτο αίτημα της Κυριακής προσευχής. Το “αγιασθήτω” σημαίνει “δοξασθήτω”, κατά τον άγιο Χρυσόστομο. Δεν έχει ασφαλώς ο άκτιστος Θεός την ανάγκη να δοξάζεται από τα κτιστά του πλάσματα. Θέλει όμως να τον δοξάζουμε, γιατί αυτό ωφελεί εμάς τους ανθρώπους. Μας προφυλάσσει από τον κίνδυνο να δοξάζουμε τον εαυτό μας με δόξα ψευδή, που δεν μας ανήκει. Η φιλοδοξία είναι γέννημα της φιλαυτίας.

Ελθέτω η Βασιλεία σου

Όταν ο Θεός βασιλεύη στον άνθρωπο, ο άνθρωπος ελευθερώνεται, ειρηνεύει, αναπαύεται, αγιάζεται. Όταν δεν βασιλεύη ο Θεός στον άνθρωπο, ο άνθρωπος είναι εκτεθειμένος στην τυραννία του διαβόλου που τον υποδουλώνει στα πάθη, στην φιλαυτία και τον φέρνει στην ανία, στο κενό, στην πλήξη, στην μοναξιά, κάνοντας την ζωή του κόλασι. Ο σημερινός κόσμος που αρνείται την βασιλεία του Θεού, βασανίζεται από φρικτές δαιμονικές καταστάσεις, όπως την μαγεία, τις δεισιδαιμονίες, τα ναρκωτικά, την τρομοκρατία, τα εγκλήματα, την διάλυσι της οικογενείας. Μας διδάσκει λοιπόν ο Κύριος να ζητούμε να έλθη η Βασιλεία του, που κατά τους αγίους Πατέρας είναι η Χάρις του Αγίου Πνεύματος.

Γενηθήτω το θέλημά σου ως εν ουρανῷ και επί της γης

Το εγωιστικό θέλημα εχώρισε τον άνθρωπο από τον Θεό, τον εξώρισε από τον παράδεισο και έγινε αιτία όλων των κακών. Αν δεν απαρνηθῇ ο άνθρωπος το εγωιστικό του θέλημα και δεν υιοθετήσῃ το άγιο θέλημα του Θεού, δεν μπορεί να θεραπευθῇ από την βαρειά αρρώστια της φιλαυτίας και του εγωισμού.

Τον ἄρτον ἡμῶν τον ἐπιούσιον δος ἡμῖν σήμερον

Με το αίτημα αυτό ζητούμε, κατά τους αγίους Πατέρας, όχι μόνο τον υλικό ἄρτο, αλλά κυρίως τον πνευματικό Ἄρτο, που είναι ο Χριστός. Ο Χριστός προσφέρεται σε μας με το λόγο Του και με το Σῶμα και με το Αἷμα Του. Σε κάθε Θεία Λειτουργία γίνεται αυτή η προσφορά.

Και ἄφες ἡμῖν τα ὀφειλήματα ἡμῶν ὡς και ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν

Όσο ο άνθρωπος ζῇ εγωκεντρικά, δεν μπορεί να συγχωρήσῃ τον συνάνθρωπό του. Ο θιγόμενος εγωισμός του δεν του το επιτρέπει. Όταν όμως αποφασίσῃ δια της μετανοίας να ζήσῃ θεοκεντρικά, τότε συγχωρεῖ ὅσους τον εστενοχώρησαν, ἀδίκησαν και ἐβλαψαν. Η απαλλαγή από την μνησικακία θέλει αγώνα, γιατί ο εγωισμός δυναστεύει τον ἑσω ἄνθρωπο. Γι' αυτό ο Κύριος μας ἐδίδαξε να ζητούμε την συγχώρησί μας από τον Θεό, υπό τον ὅρο ὅτι και εμεῖς θα συγχωροῦμε τους πταίοντας σε μας.

Και μη εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλά ρύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ

Και μη επιτρέψῃς, Κύριε, να πέσωμε σε πειρασμό, ἀλλά γλύτωσέ μας ἀπὸ τον πονηρό.

Δύο ειδῶν εἶναι οἱ πειρασμοί κατά τον ἅγιο Μάξιμο. Οἱ ἐνήδονοι και οἱ ἐνόδυνοι. Αυτοί που φέρουν ἡδονή και αυτοί που φέρουν οδύνη. Οἱ πρώτοι εἶναι ἐκούσιοι και γεννοῦν τα πάθη. Οἱ δεύτεροι εἶναι ἀκούσιοι και διώχνουν τα πάθη. Τους ἐκούσιους πρέπει να ἀποφεύγουμε. Τους ἀκούσιους να μη ἐπιδιώκουμε και να ἀπευχώμεθα, διότι εἴμεθα ἀδύνατοι και μπορεί να υποκύψουμε· ἀλλ' ὅταν ἐλθουν, να τους υπομένουμε με γενναιότητα ὡς “καθαρτήριον” της ψυχῆς.

Ὅτι σου ἐστὶν ἡ βασιλεία και ἡ δύναμις και ἡ δόξα

Εἶναι φυσικό να τελειώνῃ ἡ Προσευχὴ με την δοξολογία του Θεού και ὄχι με την παράκλησι να ρυσθούμε ἀπὸ τον πονηρό. Τον τελευταῖο λόγο στον κόσμο ἔχει ο

παντοδύναμος Θεός, ο Βασιλεύς των βασιλευόντων και Κύριος των κυριευόντων. Ο διάβολος μπορεί να φέρη αναστάτωση, να επικρατεί προσωρινά στον κόσμο με τα όργανά του, αλλά τελικά θα γίνη το θέλημα του Κυρίου. Ο Χριστός είναι ο Αιώνιος Κύριος και Βασιλεύς. Εις Άγιος, εις Κύριος, Ιησούς Χριστός, εις δόξαν Θεού Πατρός. Αμήν. Γι' αυτό και μόνο στον Τριαδικό Θεό ανήκει η δόξα.

Αρχιμ. Γ. Καψάνης – Άγιο Όρος

Πηγές: nefthalim.blogspot.gr-pentapostagma.gr – orthodoxanswers.gr